

PEND-NÂME-İ ATTÂR'IN TÜRKÇE ŞERHLERİNİN DİL VE ÜSLUP AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Gülçiçek AKÇAY

Trakya Üniversitesi / Türkmenistan

Anahtar Kelimeler: Şerh, Pend-nâme, dil ve üslup, karşılaştırma.

ÖZET

İslamî edebiyata ait bir metni yorumlama temayülü İslamiyet'in ilk devirlerinden beri bu alanda çeşitli faaliyetlerin gerçekleşmesine, İslamî edebiyatlara alem olmuş bazı meşhur eserlerin yorumlanmasına zemin hazırlamıştır. Türklerin İslamiyet'i kabulüyle birlikte Arapça ve Farsçadan başta dini eserler olmak üzere birçok eser Türkçeye tercüme edilip yorumlanmıştır. Klasik edebi metinlerin şerhi şarihler için kendi birikimlerini ortaya koydukları bir düzlemdir. Klasik şerh dediğimiz yorumlama faaliyetine giren şarihlerin dil üzerindeki tasarrufları; şerhin genelinde sıkça kullanılan ibareler ve kullanılış amaçları, muhtevalarına göre cümle kuruluşları, atasözü ve deyim kullanımındaki tutumları, söyleyişle ilgili sanatlara temayülleri, şerh ettikleri esere müdahale biçimleri de şerhin keyfiyeti hakkında incelenmeye değer unsurlardandır. Feridüddîn Attâr'ın Pend-nâme'si de Osmanlı coğrafyasında yüzyıllar boyu çok yaygın olarak okunan ve şöhreti dolayısıyla birçok tercüme ve şerhi yapılan eserlerden biridir. Biz bu çalışmamızda Pend-nâme'nin Türkçe şerhlerinden birkaçı olan Sa'âdet-nâme (Şem'î), Müfid (Abdurrahman Abdî Paşa), Şerh-i Pend-i Attâr (İsmail Hakkı Bursevî), Berg-i Dervîşân (Mustafa Refî'a) Rûhu'ş-Şurûh (Kilisli Mustafa Rûhî) ve Mâ-hazar (Mehmed Murad Nakşibendî) adlı eserlerde şarihlerin dil üzerindeki söz konusu tasarruflarını incelemeye çalışacağız.